

KRIJGSGEVANGENEN

Uiteindelijk ging de *Special Party* ruim vierhonderd personen tellen, onder wie honderdacht Nederlanders: twee-en-vijftig hooggeplaatsten, zes-en-vijftig adjudanten en oppassers.

★

Generaal ter Poorten werd op 9 maart '42, nadat bij zijn tweede bezoek aan Kalidjati de bijzonderheden van de algemene capitulatie van het Knil door de Japanners vastgesteld waren, in zijn huis te Bandoeng geïnterneerd. Japanse militairen braken er de sloten van alle kasten open en richtten er een ravage aan. Nadien werden in zijn huis nog zeven andere generaals geïnterneerd. Die zeven en hij moesten zich op 16 april naar het station begeven waar zij een groot aantal andere hoge militairen aantroffen die eerst in een sociëteit en een school opgesloten waren geweest, alsmede, uit de Soekamiskin-gevangenis afkomstig, van Starckenborgh en diegenen met wie deze eerst de villa van het Chinese Volksraadslid Kan had bewoond: Idenburg (directeur van zijn kabinet), Kiveron (hoofd van de Algemene Secretarie), baron van Boetzelaer (referendaris ter secretarie), Hogewind (gouverneur van West-Java) en tenslotte Hagenaar en Hulsewé (de twee tolken voor het Japans). In Batavia aangekomen, werden Idenburg, Kiveron, van Boetzelaer, Hogewind en Hagenaar naar de Struiswijk-gevangenis overgebracht, alle militairen en van Starckenborgh met Hulsewé naar de kazerne van het Xde bataljon. In het oude, uitgewoonde complex, waar 's nachts soms grote zwarte ratten rondrenden en waar het dag en nacht stikte van wandluizen en kakkerlakken, kregen van Starckenborgh en ter Poorten een eigen kamertje dat zij meer dan acht maanden zouden bewonen; er bevond zich niet meer in dan een ledikant met een vuile matras.

De hoge autoriteiten in het kamp hadden enkele voorrechten. Zo mochten zij zich in het kamp laten behandelen door een Nederlandse tandarts. Van Starckenborgh deed dat in juni en de in Batavia wonende echtgenote van zijn (mede gevangen genomen en naar Batavia overgebrachte) intendant vernam enige tijd later van de tandarts dat hij tegen deze had gezegd, zich ongerust te maken of zijn echtgenote nog wel voldoende geld had (hij wist dat vele Nederlanders en Indische Nederlanders in grote financiële moeilijkheden waren gekomen) en hem had verzocht, haar nadrukkelijk te vragen, 'of zij zich met geen enkele intrige, hoe klein ook, wilde inlaten.'¹

¹ C. Lanzing-Fokker: 'Dagboek', 17 juni 1942 (IC, dagboek 140).